

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Illa om vi inte har tid med demokratin
- ”Det viktiga är att kommunen har en struktur så att servicen fungerar”
- Uppmärksammas öbefolkningen i kommande åldringsservicelag?
- Värmland enas genom gränslös e-tjänst
- Välmåendeprodukter inom landsbygdsturismen – läs YTR:s nätkolumn
- Läs även detta: **Danska läkare kan tvingas tjänstgöra på landet *Sista dagen att anmäla sig till Landsbygdsriksdagen i Korpo *Kommunmarknad för 19:e gången *Påverka framtiden! – regionalt möte i Korsholm om Leader fram till 2020 *Innovation, entreprenörskap och könsroller inom regional utveckling diskuteras på seminarium i Vasa*

Cit: **”Man borde till slut erkänna att tiden med separata reformer är förbi.”**

Professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet Hannu Katajamäki som menar att reformer skall beredas nerifrån upp, med beaktande av varierande geografiska förhållanden och med respekt för medborgarnas vardagliga förutsättningar. Nu förekommer olika linjer inom social- och hälsovården, samtidigt som man gör förvirrande enskilda reformer, vilka framför allt skär ner på landsbygdens service med polisförvaltningens hopp ut i det okända som senaste exempel (Katajamäkis blogg, http://blog.uwasa.fi/aluekehitys/onko_vahva_perusmaakunta_sittenkin_vastaus/, fritt översatt).

”Representationen från mitt närområde kommer att vara försvinnande liten, om någon alls, och för att demokratitanken skall överleva, krävs nya konstruktioner på lokalplanet som knappast kan kompensera det vi hade innan.”

Kommunstyrelsens andra vice ordförande i Vörå Gun Granlund som anser att ett av kärnproblemen i regeringens storkommunstanke är att demokratin lider. I höstens kommunalval minskas fullmäktiges storlek i Vörå från 48 ledamöter till 27 stycken efter att man under snart två års tid haft ett s.k. samfullmäktige efter senaste sammanslagningen mellan Vörå-Maxmo och Oravais (Finlands kommundidning Fikt 6/2012).

”Landsbygdsriksdagen är en viktig samlingsplats för alla som vet hur viktig landsbygden är för hela Sverige. Jag arbetar hårt för alla beslut som regeringen fattar skall landsbygdssäkras så att det blir lättare att bo på landsbygden.”

Landsbygdsminister Eskil Erlandsson i ett pressmeddelande inför den svenska Landsbygdsriksdagen som hölls 6-9.9 i Blekinge (pressmeddelande från Landsbygdsdepartementet 5.9, <http://www.sweden.gov.se/sb/d/16420/a/198361>).

ILLA OM VI INTE HAR TID MED DEMOKRATIN

Redan nu är det klart att många partier har svårt att nå upp till sina egna målsättningar när det gäller kandidatantalet inför kommunalvalet i oktober. Den traditionella politiska verksamheten lockar inte längre på samma sätt som förr och alla partier har inte hittat nya verksamhetsformer som kunde ersätta de gamla. ”Om facit i nomineringsprocessen är att kandidaterna faktiskt är klart färre än tidigare, också med beaktande av att kommunerna är färre än för fyra år sedan, är det

en allvarlig signal om problem i vår demokrati. Av dem som tackar nej, anger många tidsbrist som orsak. Det är illa om vi inte har tid med demokratin”. Den förestående kommunreformen tycks medföra att en del tackar nej för att de inte vill begrava sin kommun, medan andra tackar ja för att de vill kämpa för att bibehålla sin kommun. Kommunalvalet är det val som borde intressera oss mest, eftersom vi då väljer dem som fattar beslut om frågor som formar vår vardag – hälso- och sjukvård, dagvård, skolan, äldreomsorg, hur trafiken löper, var folk skall bo och butikerna finnas. Men ändå brukar valdeltagandet vara lägst i just kommunalvalet. För fyra år sedan röstade 61,3 procent och för åtta år sedan endast 58,6 procent, vilket också är en allvarlig utmaning för demokratin. *Uppgifterna är från ledaren, skriven av Susanna Ginman, i Hufvudstadsbladet (5.9) och finns även på webbplatsen hbl.fi under adressen <http://hbl.fi/opinion/ledare/2012-09-05/har-vi-tid-demokratin>.*

”DET VIKTIGA ÄR ATT KOMMUNEN HAR EN STRUKTUR SÅ ATT SERVICEN FUNGERAR”

”Det absolut viktigaste för kommuninvånarna är att servicen fungerar. Det viktiga är inte hur många invånare en kommun skall ha, utan att ha en struktur så att servicen fungerar. Servicen kan vara en blandning av inköpta och självproducerade tjänster, bara de är kvalitativa och ekonomiskt effektiva”, säger den tidigare kommundirektören i Larsmo Gun Kapténs som börjat sitt nya jobb som försvarsminister Carl Haglunds specialmedarbetare. Kapténs tror att kommunreformen kommer i gång på allvar från och med nästa

år. ”Mycket är ännu oklart, till exempel hur social- och hälsovårdsdistrikten skall se ut och hur statsandelarna skall fördelas. Men när regeringens strukturlag för att bilda starka baskommuner träder i kraft på våren, tror jag att mycket klarnar. Alla kommuner kommer att vara tvungna att göra utredningar”, säger hon. Kapténs kan inte tänka sig att en kommun går in för fusion utan en folkomröstning i de berörda kommunerna. Sedan är det upp till politikerna att avgöra om det är en riktgivande eller en bindande omröstning. *Uppgifterna är från en intervju, gjord av Heidi Hakala, i Hufvudstadsbladet (7.9)*

UPPMÄRKSAMMAS ÖBEFOLKNINGEN I KOMMANDE ÅLRINGSSERVICELAG?

Ordföranden för FÖSS Tiina Johansson och byaombudet i Åboland Pia Prost skriver i en

insändare i Hufvudstadsbladet (6.9) följande text om äldrevård på öar med beaktande av kommande åldringsservicelag:

Fungerande äldrevård även på öarna

Enligt ett afrikanskt ordspråk krävs det en by för att uppfostra ett barn. Man kunde också säga att det behövs en hel by för att sköta en åldring. Uppmärksammar den kommande åldringsservicelagen även öbefolkningen? Är målsättningen att tömma alla öar på äldre, eller att även äldre bosatta i skärgården skall kunna skötas hemma?

Skärgårdslagen ålägger kommunerna att ge skärgårdsbefolkningen grundservice i hemmen till rimlig kostnad. Det skulle finnas skäl att utöka den aktuella diskussionen om vårdarkvoter per åldring, och fundera på begreppet rimlig kostnad i skärgårdslagen och vad som är dess verkliga betydelse. Vem definierar vad som är rimligt? Dagens situation är den att bosatta på öar tvingas flytta långt från sin hemö när grundservice inte kan ordnas.

I Finland finns 455 bebodda öar utan fast förbindelse, med totalt 8 769 invånare. Skärgårdslagens syfte är att skärgården skall hållas levande, med en befolkning i alla åldersklasser. Om åldringarna tvingas flytta bort, förlorar vi oersättlig kunskap. En ursprunglig skärgårdsbefolkning, med den kunskap den besitter, är även en viktig del av den för skärgården allt viktigare turismnäringen.

God praxis finns redan. Till exempel Virtu-projektet, i vilket åldringar bosatta på öar får kontakt med varandra och med sjukvårdspersonal vid behov. Mobil service, som det finns goda erfarenheter av från glesbygden i norra och östra Finland, borde utvecklas även för skärgårdsförhållanden. Handikappservicelagens regler för personliga assistenter kunde tillämpas i skärgården. Om åldringarna sköts hemma, ger detta även arbetsmöjligheter för skärgårdsborna.

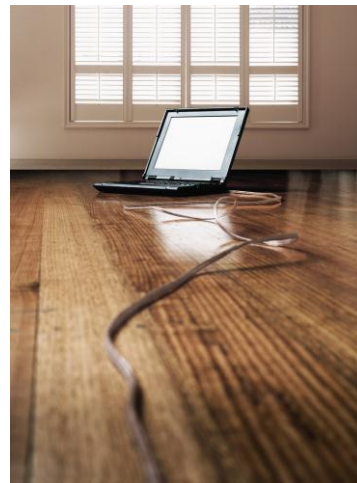
Tiina Johansson
ordförande
Finalands öar rf – Suomen saaret ry (FÖSS)

Pia Prost
byaombud i Åboland
Egentliga Finlands Byar rf

VÄRMLAND ENAS GENOM GRÄNSLÖS E-TJÄNST

Den 1 januari 2013 är det premiär för de 16 värmländska kommunernas gemensamma satsning på e-tjänster. Alla medborgare får tillgång till en egen sida och all uppdatering sköts

från ett och samma ställe, men den grafiska utformningen varierar från kommun till kommun. Kommunerna i Värmland samarbetar sedan tidigare om IT-driften, men när de nu går vidare och skapar en gemensam arena för e-tjänster, är målet en öppen och effektiv service där medborgare och näringsliv, när som helst och var som helst, kan ta del av tjänsterna. Blir det enklare för medborgarna, blir det även ofta effektivare, men risken för ett digitalt utanförskap ökar dock när samhället bygger på att de enskilda individerna tar ett större ansvar. Den digitala klyftan riskerar att växa mellan små och stora kommuner, samt mellan olika generationer. *Uppgifterna är från en artikel i Gränsbrytning – Analys av Regioners Omvärld för Europas Beslutsfattare (10/2012), skriven av Torbjörn Tenfält.*

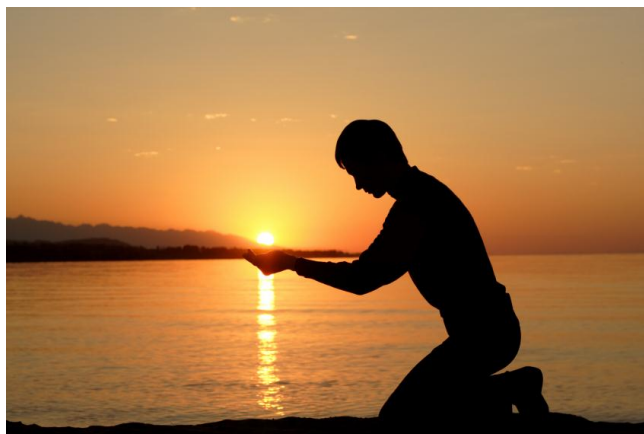

VÄLMÅENDEPRODUKTER INOM LANDSBYGDSTURISMEN – LÄS YTR:s NÄTKOLUMN

”Vad består produkterna för välmående inom landsbygdsturismen av? Vackert landskap i naturtillstånd som innehåller vattendrag i en eller annan

form. Tystnad och stillhet, gott om utrymme, tillfälle att få vara för sig själv och möjlighet att komma ut i naturen. Aktiviteter som är av hög kvalitet och säkra, kombinerade med berättelser och lokal kultur. Hälsosam mat som tillverkas av smakliga, lokala, säsongsenliga råvaror. Ypperlig betjäning, känslan av att vara bortskämd, möten med leende människor och känslan av välbefinnande. Produkterna är sammanställda med respekt för principen om hållbar utveckling och välfärd, vilket också kunden tydligt kan se. Det är fråga om produkter där varje liten detalj stämmer, är personlig och välplanerad, utan att de estetiska värdena för den skull skulle ha glömts bort. På fyra timmar lyckades jag smita från vardagen, komma ut i stillheten och tystnaden, hamna i ett tomrum och förnimma en atmosfär av skönhet. Jag tömde mitt sinne och laddade mina batterier. Väl tillbaka hemma eldade jag bastun och njöt av sommarnatten på terrassen bakom huset. Jag smidde planer på att hyra ut rum till turister, eftersom det fanns två sovrum på övre våningen som används mycket litet och skulle passa bra för gäster som vill uppleva saker och komma nära lokalbefolkningen och livet på orten.” Nu, under den kommande vintern, inrättas inom ramen för projektet *Homestay* en marknadsföringsportal för dem som erbjuder inkvartering i sitt hus. På detta sätt ökar utbudet av inkvarteringsmöjligheter på landsbygden, och förhoppningsvis även utbudet av produkter för välmående för turister på landsbygden.

LANDSBYGDSPOLITIKENS
SAMARBETSGRUPP

Hela texten för september månads nätkolumn (1.9) ”Välbefinnande från landsbygden” är från Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens (YTR:s) hemsida och finns på http://www.landsbygdspolitik.fi/sv/information/natkolumner/valbefinnande_fran_landsbygden.2164.news. Skribenten Raija Ruusunen är specialsakkunnig i YTR:s temagrupp för turism.

LÄS ÄVEN DETTA

Danska läkare kan tvingas tjänstgöra på landet

Danska läkare kan komma att tvingas tjänstgöra på landet mot sin vilja. Det är den danska sjukvårdsministern Astrid Krag (SF) som anser att det inte skall gå att tacka nej till arbete på den danska landsbygden. Bakgrunden är att det råder brist på läkare utanför Köpenhamn, och eftersom det är sjukvårdsregionerna som betalar läkarnas löner, är det ett "rimligt krav" att kunna fördela läkarna på olika kliniker, anser ministern. *Uppgifterna är från (3.9) webbplatsen [dagensmedicin.se](http://www.dagensmedicin.se) och finns på adress <http://www.dagensmedicin.se/nyheter/vill-kora-ut-lakare-pa-landet/>.*

Sista dagen att anmäla sig till Landsbygdsriksdagen i Korpo

Den som inte hunnit anmäla sig till den finlandssvenska Landsbygdsriksdagen på Skärgårdscentret Korpoström i Åboland 6-7.10, kan ännu göra det **i dag (10.9)**. Till programmet hör bl.a. temaseminarier, frågetimme och plenum och inte att förglömna den Åboländska oktoberfesten på lördagskvällen (6.10). Huvudtalarna under konferensen är professor Alf Rehn, som är professor i företagsekonomi vid Åbo Akademi (ÅA) och en internationellt erkänd affärstänkare, författare och talare, samt samhällsdebattören och skribenten Maria Wetterstrand, som tidigare varit riksdagsledamot och språkrör för Miljöpartiet de Gröna i Sverige. Allt om Landsbygdsriksdagen med anmälan, information och program finns på www.landsbygdsriksdagen.fi.

Landsbygdsriksdagstidningen kan bland annat läsas under webbadressen www.bya.net/landsbygdsriksdag. Se även Facebook där Landsbygdsriksdagen har en egen grupp, vilken hittas genom att söka på Landsbygdsriksdagen 2012. Landsbygdsutvecklaren Peter Backa på Svensk Byaservice ger sin syn på varför man skall komma till Landsbygdsriksdagen och förklarar vad man vill åstadkomma med Landsbygdsriksdagen. Se videoklipppet under webbadressen <http://youtu.be/ud-Po5eMKw>. Arrangörer för Landsbygdsriksdagen är Svensk Byaservice, Egentliga Finlands Byar rf/Fokus på Åbolands byar och aktionsgruppen I samma båt rf.

Kommunmarknad för 19:e gången

Kommunmarknaden, som ordnas för nittonde gången, är ett årligen återkommande forum för beslutsfattare inom kommunsektorn och hela den offentliga sektorn. Marknaden ordnas 12-13.9 och man räknar med 6 500 besökare under de två dagarna. Besökarna kommer till Kommunernas hus i Helsingfors för att delta i seminarier om aktuella ämnen och för att få rykande färsk information om produkter från företag som fokuserar på kommunsektorn. En viktig del av evenemanget är att deltagarna nätverkar och träffar kolleger och Kommunförbundets sakkunniga. Som plock ur

det svenskspråkiga programmet, kan nämnas *Demokratin i förändring, Hur stärka fullmäktiges roll?*, *Närmat – upphandlingens ABC* och *Finanskrisen i EU – hur påverkar den kommunerna?* Mer info finns på <http://se.kuntamarkkinat.fi/Default.aspx?tabid=386> och på <http://www.kommunerna.net/sv/databanker/evenemang/material/2012/kommunmarknaden/Sidor/default.aspx> finns svenska programmet.

Påverka framtiden! – regionalt möte i Korsholm om Leader fram till 2020

Leader erbjuder organisationerna och andra intressenter en möjlighet att vara med och besluta om hur EU-pengar skall användas, samt att påverka det nya programmet 2014-2020 genom Aktion Österbotten rf. Mötet hålls 26.9 kl. 13-16 i Korsholms ämbetshus. Man tar bl.a. upp vad som hänt 2007-2013 och vilka visionerna och utmaningarna är för Leader 2014-2020. Det blir också gruppdiskussioner kring strategiska teman, innehåll och målgrupper fram till 2020, samt som avslutning en sammanfattning av organisationernas åsikter om Leader fram till 2020. De som medverkar är Tomas Knuts, Mathias Högbäck och Åsa Blomstedt från Aktion, Helena Höglund-Rusk från Svenska Österbottens Ungdomsförbund rf och Peter Backa från Svensk Byaservice. Tidigare har regionala möten hållits 6.9 i Närpes och 7.9 i Kronoby. *Informationen med anmälningsuppgifter (anmälan görs senast 24.9) finns på Aktions hemsida under adressen <http://www.aktion.fi/files/Organisationer%20och%20sociala%20kapitalet.pdf>.*

NU kan vi påverka framtiden!

Innovation, entreprenörskap och könsroller inom regional utveckling diskuteras på seminarium i Vasa

Botnia-Atlantica-institutet arrangerar ett seminarium i Vasa med rubriken *Innovation, entrepreneurship and gender in regional development*. Seminariet arrangeras i vetenskapliga biblioteket Tritonias auditorium

BOTNIA-ATLANTICA Institute

Nissi 1.10 med engelska och svenska som språk. Teman är frågorna: What is the role of women in regional development and innovation?, What can Finland learn from Sweden? och How are things different in neighboring countries and why? *Program och anmälningsförfarande (anmälan senast 27.9) finns på http://www.ba-institute.fi/images/stories/BA-institute/innovation_entrepreneurship_and_gender_in_regional_development_1.10.2012.pdf.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaföreningarna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.